

Plan för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbning.

Läsåret 25-26
Hol skola

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Vårgårdas kommuns värdegrund	3
2	Styrdokument.....	3
2.1	Diskrimineringslagen (2008:567).....	3
2.2	Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) och Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22).	4
2.3	Läroplan för förskolan (Lpfö18, reviderad 2025)	4
2.4	Skollagen (2010:800)	5
3	Begrepp	7
4	Kartläggning och nulägesanalys inför nytt läsår	7
5	Mål för läsåret	8
6	Konkreta åtgärder.....	8
7	Främjande arbete.....	9
8	Förebyggande arbete	9
8.1	Förankring.....	9
8.2	Förankringsarbete av denna plan.....	9
8.3	Vi upptäcker diskriminering, kränkande behandling och mobbning genom.....	9
9	Ett ärendes gång	10
10	Uppföljning och implementering	10
10.1	Ansvar.....	10
10.2	Barn- och elevhälsoteam.....	10
10.3	Trygghetsteam.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
10.4	Skolledning	10
11	Bilagor	12
11.1	Bilaga 1 Dokumentation av utredning av diskriminering och kränkande behandling	12
11.2	Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp diskriminering, kränkande behandling eller mobbning barn–barn, elev-elev	12
11.3	Bilaga 3 Att utreda, åtgärda och följa upp när barn/elev utsätts för diskriminering, kränkande behandling, eller mobbning av vuxen	13
12	Referenser	13

1 Inledning

1.1 Vårgårdas kommuns värdegrund

Med respektfullt bemötande, individanpassade lösningar och hög tillgänglighet levererar Vårgårda kommun välfärdstjänster som överträffar förväntningarna. Detta förutsätter kreativitet och ständig utveckling med fokus på resultat.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn och elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation eller sexuell läggning.

Vårgårda kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Vårgårda kommuns förskolor, skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig kränkt har förskolan och skolan skyldighet att utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår **plan för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbning** är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Arbetet ska dessutom bidra till barns rätt till en god miljö i förskolan. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

2 Styrdokument

2.1 Diskrimineringslagen (2008:567)

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. I kap. 1 § Lag (2014:958). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med

Diskriminering

1. Definition: När en person behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation, och detta har samband med en diskrimineringsgrund (t.ex. kön, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller könsöverskridande identitet).

Indirekt diskriminering:

2. Definition: När en regel, rutin eller kriterium verkar neutral, men i praktiken missgynnar en viss grupp utifrån en diskrimineringsgrund. Det är alltså inte själva avsikten som är diskriminerande, utan

effekten.

Bristande tillgänglighet:

3. Definition: En person med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning

Trakasserier:

4. Definition: Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (t.ex. kön, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet).

Sexuella trakasserier:

5. Definition: Ett uppträdande av sexuell natur som är ovälkommet och kränker någons värdighet. Det behöver inte ha samband med en diskrimineringsgrund

Instruktioner att diskriminera:

6. Definition: Order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i punkterna 1–5 (direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier eller sexuella trakasserier) och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

2.2 Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) och Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22).

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

2.3 Läroplan för förskolan (Lpfö18, reviderad 2025)

Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas.

2.4 Skollagen (2010:800)

5 kap.

3 § Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

4 a § Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

4 b § Rektorn, en lärare eller en handledare som avses i 21 kap. 13 § får omhänderta mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning för att förebygga störningar i undervisningen.

5 § Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Rektorn beslutar om ordningsregler.

6 § Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Enligt de förutsättningar som anges i 7–23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

6 kap.

1 § Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en

översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

6 a kap

4 § Huvudmannen ska se till att det på varje förskole- och skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår.

5 § /Upphör att gälla U:2026-07-01/ Väskor och andra föremål som elever har med sig till skolenheten eller till en skolaktivitet utanför skolenheten får undersökas om det är befogat för att begränsa risken för ordningsstörningar, kränkningar eller brott eller för att upprätthålla säkerheten.

8 kap.

2 § Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

8 § Huvudmannen ska se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö.

3 Begrepp

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet kan vara:

- ☐ fysiska (slag och knuffar)
- ☐ verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- ☐ psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- ☐ texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms, msn och meddelanden på olika sociala medier)
- ☐ någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med

- ☐ kön
- ☐ könsöverskridande identitet eller uttryck
- ☐ etnisk tillhörighet
- ☐ religion eller annan trosuppfattning
- ☐ funktionsnedsättning
- ☐ sexuell läggning
- ☐ ålder

Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn eller en elev och det har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från personal inom förskola och skola för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

4 Kartläggning och nulägesanalys inför nytt läsår

Följande otrygga platser har identifierats:

- Omklädningsrum
- skolbussen
- fotbollsplanen.

5 Mål för läsåret

- ☐ Nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- ☐ Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sitt eget och sina kompisars välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans personal om någon inte känner sig trygg.
- ☐ Alla elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten. Och känna sig trygga på hela skolans område.
- ☐ Skapa en medvetenhet och kunskap om följderna av kränkningar på sociala medier, sms och mms.
 - Öka tryggheten i omklädningsrummen
 - Öka tryggheten på skolbussen
 - Öka tryggheten på fotbollsplanen

6 Konkreta åtgärder

- Vuxennärvaro genom buss- och matvärd.
- Dialog med biträdande rektor på Gullhögskolan
- Vuxennärvaro på fotbollsplanen
- Vuxna gör fotbollslagen
- Fotbollsschema som gäller för åk 3-6 då klasserna får egentid på fotbollsplanen.
- Personalrum och arbetsrum ligger i anslutning till skolgården och korridorer.
- Tydliga rutiner vid kränkningar och överträdelse av skolans trivselregler. Se konsekvenstrappa
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen.
- Trygghetsenkäter till samtliga elever i december och i mars. Dessa ska utvärderas och följas upp.

7 Främjande arbete

- Arbetslagen lyfter aktuella ärenden på arbetslagsträffar.
- Vi arbetar medvetet med värdegrunden och den genomsyrar all verksamhet.
- Vuxennärvaro ute på gården.
- Elevhälsosamtalen hos skolsköterskan utgör i utvalda delar, underlag för planen.
- Trygghetskarta genomförs en gång per läsår via klassråd och elevråd.
- Vuxna gör fotbollslagen
- Vuxennärvaro på fotbollsplanen

8 Förebyggande arbete

8.1 Förankring

- ☐ Eleverna ska bli delaktiga i arbetet med planen för trygghet och studiero genom elevrådet.
- ☐ Elevrådet berättar om planen i klasserna.
- ☐ Vårdnadshavare informeras om planen samverkansrådet
- ☐ Inför varje läsår informeras om årets plan och mål på föräldramöte och på lärplattformen Schoolsoft.

8.2 Förankringsarbete av denna plan

Personal:

- ☐ Förankra i personalgruppen
- ☐ Stående punkt på personalkonferenser
- ☐ Uppföljningar och utvärderingar

Elever:

- ☐ Genomgång i klasserna
- ☐ Utvärderas av elevrådet varje läsår
- ☐ Värdegrundsarbete
- ☐ Diskussion i elevrådet

Vårdnadshavare:

- ☐ Genomgång med enhetsråd/föräldraråd
- ☐ Information på hemsidan www.vargarda.se

8.3 Vi upptäcker diskriminering, kränkande behandling och mobbning genom

- ☐ Enskilda samtal med barn/elever, intervju med samtliga elever
- ☐ Observationer i barngrupper, klassrum, i matsal och på gårdar-raster.
- ☐ Arbetslags- och personalkonferenser. Trygghetsärende har en stående punkt
- ☐ Signaler som t.ex. nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar
- ☐ Elevenkäter med tydligt redovisade resultat.

- ☐ Trygghetskarta
- ☐ Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.

9 Ett ärendes gång

- ☐ Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, annan kränkande behandling eller mobbning ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.
- ☐ Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling skyndsamt utreds.
- ☐ Ärendet dokumenteras i Drafit.
- ☐ Utredning och uppföljning se bilaga 2 och 3.

10 Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbing, på APT, föräldraråd/enhetsråd och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och personal vid läsårets slut.

Implementering av planen sker efter revidering i arbetslagen, elevrådet, klassråd och föräldramöten.

10.1 Ansvar

Alla som arbetar på Hol skola är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap.1§ är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

10.2 Barn- och elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för barn/elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till förskolans/skolans barn-elevhälsoteam för konsultation

Kontaktpersoner:

Specialpedagog: Annica Olofsson	tel: 0322-600 690
Speciallärare: Eleonor Stenback	tel: 0322-600 978
Skolsköterska: Anna-Lena Davidsson	tel: 0322-600 925
Kurator: Sanna Sjögren	tel: 070-772 73 87

10.3 Skolledning

Rektor Maria Sandwall
Tel: 0322-600765

11 Bilagor

11.1 Bilaga 1 Dokumentation av utredning av diskriminering och kränkande behandling

Görs i Draftit, program för dokumentation av kränkande behandling.

Användaruppgifter till Draftit erhålls från skolchefen.

11.2 Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp diskriminering, kränkande behandling eller mobbning barn–barn, elev-elev

Åtgärd	Ansvar
Steg 1 Omedelbar tillsägelse, information till rektor. Rektor informerar huvudman. Dokumentera. Vid behov tillkallas polis 112.	All personal/rektor
Steg 2 Samtal med den som påtalar problem. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera. Rapportera till trygghetsteamet och ansvarig pedagog.	All personal/rektor
Steg 3 Dokumentation i protokoll. Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 4 De berörda barnen/eleverna hålls under uppsikt.	All personal/rektor
Steg 5 Uppföljande samtal. Återkoppling till anmälare, pedagoger och vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 6 Möte med barn/elev, vårdnadshavare och Pedagog/ mentor pedagog samt representant från trygghetsteamet. Kartläggning inför ansökan om upprättande av handlingsplan/åtgärdsprogram upprättas vid behov och lämnas till rektor.	
Steg 7 Ärendet tas upp av barn/elevhälsoteamet Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Pedagog, mentor, personal från elevhälsan eller rektor
Steg 8 Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9 Arbetsskadeanmälan/tillbudsanmälan görs och lämnas till rektor. Ev anmälan till Arbetsmiljöverket.	Rektor
Steg 10 Ärendet går till Myndighetsnämnden för Lärande och Omsorg för vidare åtgärder.	Rektor

11.3 Bilaga 3 Att utreda, åtgärda och följa upp när barn/elev utsätts för diskriminering, kränkande behandling, eller mobbning av vuxen

		Ansvar
Åtgärd		
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor, som ensam eller tillsammans med barn/elevhälsopersonal pratar med barnet/eleven. Vid behov tillkallas polis 112.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras	Rektor.
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor
Steg 5	Barnet/eleven får stöd och hjälp	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med barn/elev och vårdnadshavare	Rektor
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne	Rektor
Steg 8	Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9	Ärendet går till skolchef och HR för vidare åtgärder.	Rektor

12 Referenser

Dokumentation och rapporter

Attityder till skolan [Attityder till skolan - Skolverket](#)

Barn och unga. Här finns stöd, tips och pedagogiska material om barn och ungas medievanor. Under 18 år? Då finns information "För barn och unga".
[Barn och unga - Mediemyndigheten](#)

Barns rätt till en god miljö i förskolan [Rätt till förskola - Skolverket](#)

Digitala medier och barns och ungas hälsa [Digitala medier och barns och ungas hälsa - en kunskapssammanställning \(mediemyndigheten.se\)](#)

Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling. [Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda – Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling - Skolverket](#) www.skolverket.se/publikationer

OBS Den 15 juni 2017 upphörde Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Förskolan och skolan ansvarar för aktiva åtgärder. Alla barn och elever har rätt att inte diskrimineras. Därför ska bland annat förskolor, skolor och fritidshem förebygga diskriminering. Arbetet beskrivs i diskrimineringslagen

Plan för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbning.

och kallas för aktiva åtgärder. Här får du veta vilka krav lagen ställer på dig som ansvarar för en utbildning eller någon annan verksamhet enligt skollagen. <https://www.do.se/forskola-skola-hogskola-ska-forebygga-diskriminering/forskolan-och-skolan-ansvarar-for-aktiva-atgarder>

Metoder för att främja en god hälsa bland hbtq-personer. [Metoder för att främja en god hälsa bland hbtq-personer – Resultat från en kartläggande litteraturöversikt — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Metoder mot nätmobbning [Ny studie: metoder mot nätmobbning - Mediemyndigheten](#)

Ordningsregler och disciplinära åtgärder. [Ordningsregler och disciplinära åtgärder - Skolverket](#)

Sex- och samlevnadsundervisningen. [Sex- och samlevnadsundervisning \(skolinspektionen.se\)](#)

Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar [Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar \(skolinspektionen.se\)](#)

Trygghet, studiero och disciplinära åtgärder [Trygghet, studiero och disciplinära åtgärder - Skolverket](#)

Utsatthet på nätet. Vad är näthat, hur vanligt är det och vad kan man göra åt det? Här har vi samlat stöd och verktyg till dig som är vårdnadshavare eller nära-barn-professionell. [Utsatthet på nätet - Mediemyndigheten](#)

Litteratur

Ekholm, M. (2017) *Att greppa skolans inre liv - en grund för ett etiskt handlande*. I Å. Söderström (red) *Etiska perspektiv på skolledares arbete*. Lund: Studentlitteratur

Flygare, E & Johansson, B. (2013a) *Mobbning och kränkningar på nätet – omfattning och effekter av skolans insatser*. I Skolverket (red) *Kränkningar i skolan- analyser av problem och lösningar*. Stockholm: Skolverket.

Flygare, E & Johansson, B. (2013b) *Elever som utsätts för kränkningar och mobbning av skolpersonal*. I Skolverket (red) *Kränkningar i skolan- analyser av problem och lösningar*. Stockholm: Skolverket.

Jarl, M., Blossing, U., Andersson, K. (2017). *Att organisera för skolframgång: strategier för en likvärdig skola*. Natur och Kultur

Samuelsson, M. (2017.) *Lärandets ordning och reda: ledarskap i klassrummet*. Natur och Kultur

Söderström, Å. (2017). *Att arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. I Söderström, Å (red) *Etiska perspektiv på skolledares arbete*. Lund: Studentlitteratur

Wrethander, M (2017) *Inneslutning och uteslutning, Barns relationsarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur

Webbsidor

Diskrimineringsombudsmannen <https://www.do.se/>

Folkhälsomyndigheten [Folkhälsomyndigheten — Myndigheten för folkhälsofrågor \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/)

Lärares yrkesetiska råd www.lararesyrkesetik.se/

Mediemyndigheten [Mediemyndigheten - Mediemyndigheten](https://www.mediemyndigheten.se/)

Myndigheten för jämställdhet www.jamstalldhetsmyndigheten.se

Jämställ.nu www.jamstall.nu

Filmer ej uppdaterad

Bully. (2011) Regi Lee Hirsch

Återträffen (2013) Regi Anna Odell